

Javno pismo predsedniku vlade in poslancem vladne koalicije

Loredan mora stran!

V iniciativi Glas ljudstva in Inštitutu 8. marec smo javno pozvali ministra za zdravje Danijela Bešič Loredana k odstopu, istočasno pa predsednika vlade, naj ga odpokliče. Po napovedi stranke SDS, da bo vložila pobudo za njegovo interpelacijo, v iniciativi Glas ljudstva menimo, da se moramo opredeliti do vprašanja, ali smo se s tem znašli na strani opozicije, ki smo jo pred enim letom pomagali spraviti z oblasti.

Nikakor ne. Še vedno mislimo, da sta Janez Janša in njegova SDS glavna grožnja demokraciji in pravni državi. Še vedno mislimo, da se moramo vsi, zlasti pa tisti, ki smo jim na volitvah podelili oblast, prizadevati, da se ne vrnemo v čase prejšnje vlade, kar ne bi pomenilo zgolj ponovitve tedanjega načina vladanja, temveč njegovo nepredstavljivo stopnjevanje. Prizadevanje, da se to ne ponovi, pa ne more temeljiti na slepem pritrjevanju vsemu, kar počne sedanja vlada, temveč na tehtanju vsakega njenega dejanja glede na obljube, ki jih je dala volivcem in volivkam ob nastopu mandata. Minister za zdravje ne izpolnjuje zavez s področja zdravstva, temveč deluje v nasprotju z njimi. Njegovo delovanje lahko opišemo kot postavljanje dobrobiti zasebnega zdravstvenega sektorja pred potrebe javnega zdravstva in pacientov, podporo privatizaciji in tržnim odnosom v zdravstvu ter pretakanju javnega denarja v zasebne žepe.

Opozicija nikoli doslej ni zavzeto kritizirala dela ministra za zdravje, saj se njeni cilji skoraj v celoti ujemajo z njegovimi aktivnostmi. Z njegovimi predlogi, na primer podržavljenjem ZZS, se strinja, očita mu le, da jih ne uresničuje. V civilni družbi smo ga imenovali za njenega trojanskega konja v vladi. Zakaj sedaj, ko se vrstijo kritike in pozivi k njegovemu odpoklicu, in to ne samo s strani civilne družbe, temveč tudi s strani vse večjega števila koalicijskih poslancev, ko se mu torej prvič resneje maje stolček, SDS vlaga interpelacijo? Gre še za eno makiavelistično potezo njenega predsednika: Janša želi s tem dejanjem Loredana zaščititi in mu, kolikor bo možno, podaljšati mandat. Zanesljivo ve, da se koalicijske stranke ne bodo pridružile njegovemu pozivu. Pričakuje, da ga bodo na vse kriplje branile in hvalile, s tem pa, za kar nekaj časa, same sebi zaprle možnost, da bi ga odpoklicale same. Ne bi nas presenetilo, če bi se izkazalo, da je pobuda za interpelacijo prišla iz ministrovega kroga.

Kaj smo v pobudi za odpoklic očitali ministru? Med drugim smo poudarili, da se ne posveča razreševanju velikanskih zdravstvenih stisk prebivalstva: 140.000 ljudi brez izbranega zdravnika, daljšanju čakalnih vrst, delu zdravnikov v dvojni praksi, odhajanju javnih zdravnikov med zasebnike in primerom finančnih in strokovnih napak in zlorab. Ukvarja se s posamičnimi sistemskimi spremembami, ki so v znatni meri namenjene krčenju avtonomije ZZS in zdravstvenih zavodov ter njihovem podržavljenju. Interventni zakon, domnevno namenjen skrajševanju čakalnih dob in večji dostopnosti storitev, tudi po priznanju samega ministrstva zgolj preusmerja javni denar v roke zasebnikov koncesionarjev, javne zdravnike pa med zasebnike. Z doslej porabljenimi 140 milijoni dodatnega denarja bi lahko zgradili novo infekcijsko kliniko ali sedemsto stanovanj za deficitarne zdravstvene kadre. Uvedba »ambulant za neopredeljene« tega problema ne rešuje, pač pa posameznim zdravnikom omogoča astronomske zasluge, druge, ki vztrajajo pri obravnavi večjega števila bolnikov v svojih rednih ambulantah za bistveno slabše plačilo, pa odvrča od njihovega dela. V večini ministrovih predlogov in ukrepov je mogoče videti vse večjo podporo zasebnemu sektorju in izenačevanje z javnim sektorjem v dostopnosti do javnega denarja.

Minister se ne zmeni za opozorila o neizpolnjevanju predvolilnih zavez in za konstruktivne predloge civilne družbe. Nedavno srečanje z naslovom »Dolgoročna vzdržnost financiranja zdravstvenega

sistema« je bilo pravzaprav posvečeno reševanju položaja zasebnih zavarovalnic; govorniki so bili predstavniki teh zavarovalnic skupaj z zagovorniki neoliberalnih pogledov na zdravstvo, niso pa bili povabljeni predstavniki civilne družbe, čeprav je le-ta predlagala kar dva zakona s tega področja. In še zadnji primer: minister skozi zadnja vrata poriva zakon, ki je bil pred kratkim umaknjen zaradi protestov stroke in civilne družbe, s katerim hoče poddržaviti in s tem podrediti zdravstveno blagajno vsakokratni politiki. Analiza obeh dogodkov kaže, da minister namerava skrčiti obstoječo košarico zdravstvenih pravic in s tem omogočiti preživetje zasebnim zavarovalnicam.

Zaključujemo, da minister ne deluje v skladu z zagotovitvami vlade, da ne bo popuščala zdravstvenim lobijem, temveč aktivno sodeluje pri uresničevanju njihovih interesov. Predsedniku vlade ter koalicijskim strankam in njihovim poslancem ponovno sporočamo, da je minister za zdravje mlinski kamen okrog njihovega vratu. Provokaciji SDS se lahko izognejo edinole tako, da ministra odpokličejo, še preden bo prišlo do njegove interpelacije v Državnem zboru.

Iniciativa Glas ljudstva